

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

№ 18875

гр. София, 04.10.2024 г.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 33 състав,
в закрито заседание на 04.10.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Галин Несторов

като разглежда дело номер **5085** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от АПК.

Образувано е по жалба на "Ц.Б.С.-2009" ООД, ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление в [населено място], [улица], представлявано от В. М. Б. срещу Мълчалив отказ за издаване на Акт за прихващане и възстановяване на недължимо платени държавни такси по Закона за хазарта по подадено Искане № 26-Ц-134 от 07.03.2024 г. Твърди се, че въпреки надлежното депозиране на искането изпълнителният директор на НАП не се е произнесъл в срок, като по този начин е постановил мълчалив отказ по реда на чл. 131 от ДОПК.

С жалбата се прави искане за спиране на производството по делото и се иска от съда да отправи преюдициално запитване до СЕС по реда на чл. 628 и сл. от ГПК, във връзка с чл. 144 от АПК и да се спре производството по делото до произнасянето на СЕС, като

Конкретните въпроси към СЕС са посочени в параграф 39 от жалбата, а именно:

1. Съвместима ли е с член 56 ДФЕС недискриминационна правна норма на държава членка, която увеличава с 200 % еднократната фиксирана част от държавната такса за издаване и поддържане на дългосрочен лиценз в хазартния сектор както за онлайн, така и за наземни оператори, така че се ограничава дейността на организаторите на хазартни игри?
2. Съвместимо ли е с принципите на правната сигурност и на оправданите правни очаквания държава членка да приеме правна уредба, която увеличава с 200 % еднократната фиксирана част от държавната такса за издаване и поддържане на дългосрочен лиценз в хазартния сектор както за онлайн, така и за наземни оператори, като увеличените държавни такси се прилагат включително за съществуващите оператори, които следва да заплатят пропорционално новия размер на таксите, въз основа на формула, базирана на оставащия срок на техния лиценз?

Административен съд – София – град намира, че за разрешаването на спора е необходимо тълкуване на общностното право и по-конкретно на разпоредбите на член 56 Договора за функциониране на Европейския съюз /ДФЕС/, във връзка с което намира за уместно да отправи до Съда на Европейския съюз преюдициално запитване относно тълкуването на приложимата към спора правна норма.

По тези съображения съдът формулира съдържанието на преюдициалното запитване, както следва:

Предмет на делото:

Предмет на обжалване е Мълчалив отказ за издаване на Акт за прихващане и възстановяване на недължимо платени държавни такси по Закона за хазарта по подадено Искане № 26-Ц-134 от 07.03.2024 г. в размер на 82500 /осемдесет и две хиляди и петстотин/ лева.

Фактите по спора:

По фактическата обстановка, установена по делото не е налице спор между страните и тя е, както следва:

1. Дружеството е организатор на хазартни игри, притежаващо 56 лиценза по Закона за хазарта за организиране на игри с игрални автомати в игрални зали и казина, сред които и лиценз за организиране на хазартни игри за игри с игрални автомати, валиден 10 години до 30.09.2026 г с адрес: [населено място],[жк], [улица] (по-долу наричан за краткост „Лиценза“).

2. При издаването на Лиценза дружеството надлежно е заплатило дължимите съгласно приложимата редакция на чл. 30 от Закона за хазарта (ЗХ) еднократни държавни такси за издаване и поддържане на Лиценза като така платените такси се отнасят за целия срок на Лиценза.

3. С § 18 от приетия и влязъл в законна сила на 01.01.2024 г. Закон за държавния бюджет на Република Б. за 2024 г. (ЗДБ) се въвеждат изменения в чл. 30 от ЗХ, съгласно които размерът на еднократните държавни такси за издаване и поддържане на лиценз за организиране на игри с игрални автомати се увеличава многократно. Съгласно двете предходни редакции на чл. 30, ал. 5 от ЗХ за издаване и поддържане на лиценз за организиране на игри с игрални автомати със срок от 10 години е дължима еднократна държавна такса в размер от 100 000 лева. След влизане в сила на измененията размерът на еднократната държавна такса по отношение на 10-годишните лицензи е увеличена на 150 000 лв., когато игрите са организирани в населени места до 500 000 жители и в размер на 300 000 лв., когато игрите са организирани в населени места над 500 000 жители.

4. С § 19 - § 22 на ЗДБ се въвеждат разпоредби, които /както се твърди в жалбата - в противоречие с приложимите правни норми на националното и европейско законодателство/ придават обратно действие на приетите изменения в чл. 30 от ЗХ. Съгласно предвиденото в посочените параграфи, увеличените размери на еднократните държавни такси за издаване и поддържане на лицензи са приложими и за организаторите на хазартните игри с лицензи, издадени преди 01.01.2024 г., т.е. преди влизане в сила на посочените параграфи от ЗДБ.

5. До изпълнителния директор на НАП е подадено Искане № 26-Ц-134 от 07.03.2024 г. за за прихващане и възстановяване на недължимо платени държавни такси по Закона за хазарта в размер на 82500 /осемдесет и две хиляди и петстотин/ лева. По делото се оспорва мълчалив отказ на адм. орган по това искане.

Становища на страните:

От жалбоподателя се твърди, че посочените параграфи от ЗДБ (а именно § 18 - § 22) са противоконституционни, противоречат на правото на Европейския съюз и международните договори, по които Република Б. е страна, като освен това при приемането им са нарушени и приложимите материалноправни разпоредби от националния закон. По-долу в настоящата жалба сме изложили подробни аргумента и правни доводи по отношение на всяко от тези основания за отмяна на обжалвания мълчалив отказ. За да не понесе санкции и за да продължи дейността си по Лиценза, Дружеството е заплатило надлежно увеличените с обратна сила допълнителни държавни такси, дължими по силата на измененията в ЗХ, въведени с посочените правни норми от ЗДБ. Предвид противоконституционността и незаконосъобразността на материалноправните разпоредби, които представляват основание за плащане на допълнителните такси се сочи, че същите са недължимо платени и следователно подлежат на връщане на дружеството. По тази причина е подадено искането до изпълнителния директор на НАП, по отношение на което е постановен мълчаливият отказ, предмет на настоящата жалба. Твърди се, че изпълнителният директор на НАП е следвало да констатира, че сумата, платена от дружеството за допълнителни такси подлежи на връщане като недължимо платена и съответно е следвало да издаде акт за прихващане и възстановяване, по силата на който да я възстанови по посочената в искането банкова сметка на дружеството, като е пропуснал да се произнесе в срока по чл. 129, ал. 3 от ДОПК, поради което се твърди наличие на мълчалив отказ за издаване на акта по смисъла на чл. 131, ал. 1 от ДОПК. Счита се, че така постановеният мълчалив отказ е незаконосъобразен по подробни правни мотиви.

Позицията на жалбоподателя по делото е за необходимост от отправяне на преюдициално запитване до СЕС.

Ответникът ангажира становище по направеното искане в следния смисъл:

Сочи се, че относно поставените в жалбата пред АССГ от страна на „Ц.Б.С.-2009“ ООД въпроси, с които жалбоподателят желае да сезира СЕС не са налице предпоставките на чл.628 и чл.629 от ГПК, за да бъде сезиран СЕС, поради което направеното искане по този ред е недопустимо. Соци се, че относно тези въпроси са налице относими предишни решения на СЕС. от които могат да бъдат извлечени детайлни указания и насоки за тълкуване и правоприлагане. Такива се явяват решения на СЕС по дело C-98/14 В. Н. Т. es S. kft. дело C-203/08, S. E. L.; По дело C-42/07, L. P. de F. P.. В. I. L..

На първо място лицето желае да разбере съвместима ли е с дефинираната в чл.56 от ДФЕС свобода на предоставяне на услуги с национална правна норма като чл. 30, ал. 5 и ал. 6 (нова редакция, в сила от 01.01.2024 г.) от ЗХ, във връзка с пар. 21 и пар. 22 от Закон за държавния бюджет на Република Б. за 2024 г., с която се увеличава многократно фиксирана част от държавна такса за издаване и поддържане на дългосрочен лиценз в хазартния сектор, както за онлайн залагане, така и за наземни оператори, така че се ограничава дейността на организаторите на хазартни игри. И по-конкретно съвместимо ли е това увеличение с регламентираната от Съюза свобода на предоставяне на услуги или се явява ограничение на същата.

„Ц.Б.С.-2009“ ООД намира, че подобно огромно увеличение на таксата може да доведе до затрудняване или по-слаба привлекателност на дейността му. Т. увеличение на таксата с обратна сила може да доведе до бариера за навлизане на нови участници

на пазара на хазартни услуги, както и за оттегляне на някои участници. Счита се, че е нарушен принципа на правна сигурност и оправдани правни очаквания, доколкото извършеното увеличение на еднократната такса засяга хазартни оператори с издаден лиценз преди 01.01.2024 г.

Посочва се, че видно от мотивите на решения на СЕС по дело C-98/14 B. H. T. es S. kft, дело C-203/08, S. E. L.; По дело C-42/07, L. P. de F. P., B. I. L., са налице изводи и детайлни указания за тълкуване и правоприлагане, относими към настоящия случай и така поставените въпроси в жалбата. Близък като фактология до настоящия казус се явява този, описан в решение по дело C-98/14 B. H. T. es S. kft, на което дело се позовава и самият жалбоподател в жалбата си. Твърди се, че, както се сочи в цитираното решение, правната уредба на хазартните игри е една от областите, в които между държавите – членки съществуват значителни различия от морално, религиозно и културно естество. При липса на хармонизация по въпроса на равнището на Съюза, държавите членки по принцип са свободни да установяват целите на своята политика в областта на хазартните игри и евентуално да определят с точност сами търсеното равнище на защита (вж. в този смисъл решения D. и O., C-347/09, EU:C:2011:582, т. 47 и D. и A., C-156/13, EU:C:2014:1756, т. 24). Освен това, установяването на действително преследваните с националната правна уредба цели в рамките на дело, с което е сезиран Съдът на основание член 267 ДФЕС, е от компетентността на запитващата юрисдикция (решение P. и др., C-390/12, EU:C:2014:281, т. 47), а не на СЕС /виж т.56 и т.57 от решение по дело C-98/14 B. H. T. es S. kft./.

С така цитираното решение C-98/14 B. H. T. es S. kft, СЕС изрично се произнася, че национално законодателство като разглежданото в главното производство, което, без да предвижда преходен период, увеличава пет пъти фиксирания по размер данък върху дейността с монетни игрални автомати в игралните зали и освен това въвежда пропорционален данък върху същата дейност, представлява ограничение на свободното предоставяне на услуги, гарантирано с член 56 ДФЕС, доколкото това законодателство може да доведе до забрана, затрудняване или по-слаба привлекателност на свободното предоставяне на услуги във връзка с дейността с монетни игрални автомати в игралните зали, което националната юрисдикция следва да провери. Едновременно с това, обаче, СЕС задълбочава своите разсъждения като прогласява, че ограниченията на свободното предоставяне на услуги могат да бъдат обосновани с императивни съображения от общ интерес доколкото при цялостна преценка на обстоятелствата по приемането и прилагането на това законодателство националната юрисдикция се стигне до извода, че то: действително преследва преди всичко цели, отнасящи се до защитата на потребителите срещу хазартната зависимост и борбата срещу свързаните с хазартните игри престъпни дейности и измами, като самото обстоятелство, че едно ограничение на дейността по организиране на хазартни игри носи допълнително полза на бюджета на съответната държава членка посредством увеличение на данъчните приходи, не е пречка да се счита, че това ограничение действително преследва преди всичко такива цели;

- преследва съгласувано и последователно същите цели, и

- отговаря на изискванията, произтичащи от основните принципи на правото на Съюза, в частност от принципите на правна сигурност и на защита на оправданите правни очаквания.

В т. 54 - т. 73 от решението, СЕС дава изрични насоки да се прецени до каква степен ограниченията на правото на предоставяне на услуги могат да бъдат допустими като

дерогиращи мерки или могат да бъдат обосновани с императивни съображения от общ интерес в съответствие с практиката на Съда. / виж т.54 от решение по дело C-98/14 В. Н. Т. es S. kft./

От мотивите на посоченото решение на СЕС се налага извод, че дори и да се приеме, че правната норма на чл. 30, ал. 5 и ал. 6 (нова редакция, в сила от 01.01.2024 г.) от ЗХ във връзка с пар. 21 и пар. 22 от Закон за държавния бюджет на Република Б. за 2024г., ограничава дейността на организаторите на хазартни игри в някаква степен, както твърди жалбоподателя в своята жалба, то това е допустимо, тъй като ограниченията на свободното предоставяне на услуги могат да бъдат обосновани с императивни съображения от общ интерес. При това, установяването на действително преследваните с националната правна уредба цели е от компетентността на местната съдебна юрисдикция, а не на СЕС.

В своите насоки, СЕС указва, че следва да се приеме, че защитата на потребителите срещу хазартната зависимост и противодействието срещу свързаните с хазартните игри престъпност и измами, представляват императивни съображения от общ интерес, които могат да обосноват ограничения на дейностите по организиране на хазартни игри (вж. в този смисъл решения С. М. G., C-46/08, EU:C:2010:505, т. 55 и S. I. В. и S. М., C-463/13, EU:C:2015:25, т. 48 и 49 и цитираната съдебна практика), /цит. т.58 от решение по дело C-98/14 В. Н. Т. es S. kft.на СЕС/. Обстоятелството, че едно ограничение на дейността по организиране на хазартни игри носи допълнително полза на бюджета на съответната държава членка, не е пречка да се приеме, че това ограничение е обосновано, доколкото то преследва преди всичко цели, свързани с императивни съображения от общ интерес (вж. в този смисъл решения Z., C-67/98, EU:C:1999:514, т. 36 и G. и др., C-243/01, EU:C:2003:597, т. 62), което запитващата юрисдикция следва да провери, /т.61 от решение по дело C-98/14 В. Н. Т. es S. kft./ .

На следващо място под т.62 - т.73 от решението, СЕС дава насоки, че всяко едно ограничение на свободата на предоставяне на услуги трябва да отговаря на принципа на пропорционалност - с други думи, да е в състояние да гарантира осъществяването на преследваната цел и да не надхвърля необходимото за постигането ѝ. Едновременно следва да се държи сметка за това, че изборът на начините на регламентиране и контрол на дейностите по организиране и провеждане на хазартни игри е от компетентността на националните органи в рамките на правомощието им за преценка (решения А. и др., C-6/01, EU:C:2003:446, т. 88 и С. М. G., C-46/08, EU:C:2010:505, т. 59). Различните предприети от държавите мерки могат да се впишат в преследването на цели от общ интерес за защита на потребителите и на обществения ред (вж. по-специално решения L., C-124/97, EU:C: 1999:435, т. 37, Z., C-67/98, EU:C:1999:514, т. 35 и А. и др., C-6/01, EU:C:2003:446, т. 74).

В този контекст следва да се посочи, че национално законодателство е в състояние да гарантира осъществяването на набеязаната цел само ако действително отговаря на грижата за съгласуваното и последователното ѝ постигане (вж. решение Н. и Н. L., C-176/11, EU:C:2012:454, т. 22 и цитираната съдебна практика), /т.64 от Решението/.

Видно от т.65 от решението по дело C-98/14 В. Н. Т. es S. кй.на СЕС, ако държава членка възнамерява да се позове на цел, която може да обоснове пречка за свободното предоставяне на услуги, тя е длъжна да представи пред съда, който трябва да се произнесе по този въпрос, всички обстоятелства, които да му позволят да се увери, че посочената мярка наистина отговаря на изискванията, произтичащи от принципа на пропорционалност (вж. решения D. и бшег, C-347/09, EU:C:2011:582, т. 54 и Р. и др.,

C-390/12, EU:C:2014:281, т. 50).

СЕС приема, че обстоятелства, които могат да се впишат в рамките на политика на контролирано разрастване на дейностите по организиране на хазартни игри, е съвместима и може да бъде съгласувана както с целта да се предотврати използването на дейностите по организиране на хазартни игри за измамни или престъпни цели, така и с целта за възпрепятстване на насърчаването към прекомерни разходи във връзка с игрите и за борба срещу пристрастяването към тях, като насочва потребителите към предлагането от страна на получилите разрешение оператори, за което предлагане се предполага, че е лишено от престъпни елементи и е организирано така, че да защити по-добре потребителите срещу прекомерни разходи и пристрастяване към играта (вж. в този смисъл решения S. и др., C-316/07, C-358/07—C-360/07, C-409/07 и C-410/07, EU:C:2010:504, т. 101 и 102 и Z., C-212/08, EU:C:2011:437, т. 67). В т.77 и т.78 от решението е посочено, че принципът на правна сигурност, следствие от който е принципът на защита на оправданите правни очаквания, изисква правните норми да бъдат ясни, точни и предвидими, що се отнася до техните последици, особено когато те могат да имат неблагоприятни последици за физическите лица и за предприятията. Но СЕС е приел и че икономическите оператори не могат да имат правни очаквания за пълната липса на законодателни изменения.

Сочи се, че съгласно постоянната съдебна практика на СЕС само запитващата юрисдикция може да провери дали националното законодателство е съобразено с принципите на правна сигурност и на защита на оправданите правни очаквания, тъй като в рамките на преюдициално запитване по член 267 ДФЕС Съдът е компетентен единствено да предостави на тази юрисдикция всички насоки за тълкуване на правото на Съюза, които да й позволят да прецени това съответствие (вж. по-специално решения P., C-201/08, EU:C:2009:539, т. 45 и цитираната съдебна практика и A. V., C-573/12, EU:C:2014:2037, т. 126).

За тази цел запитващата юрисдикция може да вземе предвид всички относими данни, които следват от съдържанието, от целта или от структурата на съответното законодателство (вж. в този смисъл решение A. V., C-573/12, EU:C:2014:2037, т. 129). Подобни насоки на разсъждения съдържа и решение по дело C-203/08, S. E. L.. В него също се посочва, че държавите членки са свободни да установяват по своя преценка целите на политиките си в областта на хазартните игри, и когато се налага, да определят с точност търсеното ниво на защита. Ограниченията, които налагат, следва да отговарят на принципа на пропорционалността (т.27, 28 и сл. от решението). Именно националните юрисдикции следва да проверят дали правната уредба на държавите членки действително отговаря на цели от обществен интерес, които могат да я обосноват, и дали ограниченията, които тя налага, не изглеждат непропорционални спрямо тези цели. В конкретния случай, описан като фактология в решението по дело C-203/08, S. E. L., СЕС приема, че в условията на законово установена система за разрешение за един-единствен оператор, удължаването на срока на разрешението на настоящия му притежател, без да се даде възможност на евентуални конкуренти да се съревновават с него, представлява подходящ и пропорционален начин на проявление на императивните съображения от общ интерес, които Съдът приема като основание за ограничаване на свободното движение в областта на предлагането поради съображения от общ интерес. Това следва от целите на националната политика за защитата на потребителите, както и за борба с престъпността и с пристрастеността по отношение на игрите, на които цели се

основава предвидената в Н. система за изключителни разрешения.

От жалбоподателя се прави искане за спиране на настоящото производство, но на различно правно основание, което следва да се разгледа след решаване на спора от СЕС при евентуалната му актуалност.

Приложими национални норми:

1. Закон за хазарта /ЗХ/:

Чл. 30 от ЗХ (Изм. - ДВ, бр. 104 от 2020 г., в сила от 1.01.2021 г.)

Ал. 1: За разглеждане на документи по подадени искания за издаване на лицензи или за извършване на промени по издадени лицензи, за издаване на лицензи по този закон, с изключение на лицензи за онлайн залагания, за издаване на удостоверения с вписани промени по издадени лицензи, както и за извършване на други административни услуги, се събират държавни такси по тарифа, приета от Министерския съвет по предложение на министъра на финансите.

(2) Платените държавни такси за разглеждане на документи по подадени искания за издаване на лицензи или за извършване на промени по издадени лицензи не подлежат на възстановяване.

(3) За поддържане на лиценз за организиране на хазартни игри – традиционна лотария, томбола, моментна лотария, тото, лото, бинго, кено и техните разновидности, игри със залагания върху резултати от спортни състезания и надбягвания с коне и кучета, игри със залагания върху случайни събития и със залагания, свързани с познаване на факти, с изключение на онлайн залаганията, се събира държавна такса в размер на 15 на сто върху стойността на направените залози за всяка игра, а за хазартни игри, за които се събират такси и комисиони за участие – в размер на 20 на сто върху стойността на получените такси и комисиони.

(4) За издаване и поддържане на лиценз за онлайн залагания се събира двукомпонентна държавна такса, състояща се от еднократна такса в размер на 100 хил. лв. и променлива част в размер на 20 на сто върху разликата между стойността на получените залози и изплатените печалби, а за игри, за които се събират такси и комисиони за участие – в размер на 20 на сто върху стойността на получените такси и комисиони.

(5) За издаване и поддържане на лиценз за игри в игрално казино със срок на лиценза 5 години се събира еднократна държавна такса в размер на 100 000 лв., а за издаване и поддържане на лиценз за игри в игрално казино със срок на лиценза 10 години се събира еднократна държавна такса в размер на 200 000 лв.

(6) За издаване и поддържане на лиценз за игри с игрални автомати със срок на лиценза 5 години се събира еднократна държавна такса в размер на 25 000 лв., когато игрите са организирани в населени места до 500 000 жители, и в размер на 50 000 лв., когато игрите са организирани в населени места над 500 000 жители. За издаване и поддържане на лиценз за игри с игрални автомати със срок на лиценза 10 години се събира еднократна държавна такса в размер на 100 000 лв.

2. Закон за държавния бюджет на Република Б. за 2024 г. (ЗДБ):

§ 18. В Закона за хазарта (обн., ДВ, бр. 26 от 2012 г.; изм., бр. 54, 82 и 94 от 2012 г., бр. 68 от 2013 г., бр. 1 и 105 от 2014 г., бр. 61 и 79 от 2015 г., бр. 74 и 98 от 2016 г., бр. 103 от 2017 г., бр. 42 от 2019 г., бр. 14, 69 и 104 от 2020 г., бр. 11 и 14 от 2021 г., бр. 61 от 2022 г. и бр. 84 от 2023 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 14:

а) в ал. 1:

аа) в т. 2 думите "съответно за заплащане на корпоративен данък за игрите, организирани онлайн" се заличават;

бб) създава се нова т. 4:

"4. заплащане на корпоративен данък за организираните хазартни игри след приспадане на сумите по т. 1, 2 и 3;"

вв) досегашната т. 4 става т. 5 и думите "т. 1, 2 и 3" се заменят с "т. 1, 2, 3 и 4";

б) в ал. 3 думите "по ал. 1, т. 4" се заменят с "по ал. 1, т. 5".

2. В чл. 30:

а) алинея 3 се изменя така:

"(3) За поддържане на лиценз за организиране на хазартни игри - традиционна лотария, томбола, моментна лотария, тото, лото, бинго, кено и техните разновидности, игри със залагания върху резултати от спортни състезания и надбягвания с коне и кучета, игри със залагания върху случайни събития и със залагания, свързани с познаване на факти, с изключение на онлайн залаганията, се събира двукомпонентна държавна такса, състояща се от еднократна такса в размер на 300 хил. лв. и променлива част в размер на 20 на сто върху разликата между стойността на получените залози и изплатените печалби, а за игри, за които се събират такси и комисиони за участие - в размер на 20 на сто върху стойността на получените такси и комисиони.";

б) в ал. 4 думите "100 000 лв." се заменят с "400 000 лв.";

в) в ал. 5 думите "издаване и" се заличават, думите "100 000 лв." се заменят с "300 000 лв.", а думите "200 000 лв." се заменят с "600 000 лв.";

г) алинея 6 се изменя така:

"(6) За поддържане на лиценз за игри с игрални автомати със срок на лиценза 5 години се събира еднократна държавна такса в размер на 75 000 лв., когато игрите са организирани в населени места до 500 000 жители, и в размер на 150 000 лв., когато игрите са организирани в населени места над 500 000 жители. За поддържане на лиценз за игри с игрални автомати със срок на лиценза 10 години се събира еднократна държавна такса в размер на 150 000 лв., когато игрите са организирани в населени места до 500 000 жители, и в размер на 300 000 лв., когато игрите са организирани в населени места над 500 000 жители.";

д) алинея 7 се отменя;

е) в ал. 8 думите "таксата по ал. 3 и променливата част от таксата по ал. 4" се заменят с "променливата част от таксата по ал. 3 и ал. 4";

ж) в ал. 10 думите "Еднократната част от таксата по ал. 4, 5 и 6 се внася" се заменят с "Еднократната част от таксите по ал. 3 и ал. 4, както и таксите по ал. 5 и ал. 6 се внасят";

з) в ал. 11 думите "Таксата по ал. 3 и променливата част от таксата по ал. 4" се заменят с "Променливата част от таксите по ал. 3 и ал. 4".

3. В чл. 36, ал. 3 думите "таксата за издаване на лиценз" се заменят с "таксите за издаване и поддържане на лиценз".

4. В чл. 92 думите "таксата по чл. 30, ал. 3 или променливата част от таксата по чл. 30, ал. 4" се заменят с "променливата част от таксите по чл. 30, ал. 3 и 4".

5. В § 9, ал. 2 от преходните и заключителните разпоредби думите "таксата по чл. 30, ал. 3 и променливата част на таксата по чл. 30, ал. 4" се заменят с "променливата част

от таксите по чл. 30, ал. 3 и 4".

--	--	--	--

§ 19. (1) Организаторите на хазартните игри, посочени в чл. 30, ал. 3 от Закона за хазарта, с лицензи, издадени преди 1 януари 2024 г., дължат еднократната част от таксата по чл. 30, ал. 3, изчислена по следната формула:

където:

А е дължимата еднократна част от таксата;

В е еднократната част от таксата по чл. 30, ал. 3;

С е общият брой месеци от срока на действие на издадения на организатора лиценз;

Д е броят месеци на действие на лиценза, оставащи след 1 януари 2024 г.

(2) В случай че срокът на действие на лиценза в месеци след 1 януари 2024 г. не изтича в края на календарен месец, определянето на общия брой месеци от срока на действие на издадения на организатора лиценз за целите на изчисляване на дължимата еднократна част от таксата по ал. 1 се закръглява надолу до края на предходния календарен месец.

(3) Дължимата еднократна част от таксата, определена по ал. 1, се декларира и внася в срок до 28 февруари 2024 г. при условията и по реда на чл. 92 от Закона за хазарта. Образецът на декларацията се утвърждава от министъра на финансите в срок до 31 януари 2024 г.

(4) За неподадена в срок декларация по ал. 3 се дължи имуществена санкция в размер от 5000 до 10 000 лв.

--	--	--	--

§ 20. (1) Организаторите на хазартни игри за онлайн залагания с лицензи, издадени преди 1 януари 2024 г., дължат еднократната част от таксата по чл. 30, ал. 4 от Закона за хазарта, изчислена по следната формула:

където:

А е дължимата еднократна част на такса;

В е еднократната част от таксата по чл. 30, ал. 4, която е в сила от 1 януари 2024 г.;

С е еднократната част от таксата по чл. 30, ал. 4, която е била в сила до 1 януари 2024 г.;

Д е общият брой месеци от срока на действие на издадения на организатора лиценз;

Е е броят месеци на действие на лиценза, оставащи след 1 януари 2024 г.

(2) В случай че срокът на действие на лиценза в месеци след 1 януари 2024 г. не изтича в края на календарен месец, определянето на общия брой месеци от срока на действие на издадения на организатора лиценз за целите на изчисляване на дължимата еднократна част от таксата по ал. 1 се закръглява надолу до края на предходния календарен месец.

(3) Дължимата еднократна част от таксата, определена по ал. 1, се декларира и внася в срок до 28 февруари 2024 г. при условията и по реда на чл. 92 от Закона за хазарта. Образецът на декларацията се утвърждава от министъра на финансите в срок до 31 януари 2024 г.

(4) За неподадена в срок декларация по ал. 3 се дължи имуществена санкция в размер от 5000 до 10 000 лв.

§ 21. (1) Организаторите на хазартни игри в игрално казино с лицензи, издадени преди 1 януари 2024 г., дължат таксата по чл. 30, ал. 5 от Закона за хазарта, изчислена по

следната формула:

A =	B	x D,
	C	

където:

A е дължимата такса;

B е таксата по чл. 30, ал. 5;

C е общият брой месеци от срока на действие на издадения на организатора лиценз;

D е броят месеци на действие на лиценза, оставащи след 1 януари 2024 г.

(2) В случай че срокът на действие на лиценза в месеци след 1 януари 2024 г. не изтича в края на календарен месец, определянето на общия брой месеци от срока на действие на издадения на организатора лиценз за целите на изчисляване на дължимата еднократна част от таксата по ал. 1 се закръглява надолу до края на предходния календарен месец.

(3) Дължимата еднократна част от таксата, определена по ал. 1, се декларира и внася в срок до 28 февруари 2024 г. при условията и по реда на чл. 92 от Закона за хазарта. Образецът на декларацията се утвърждава от министъра на финансите в срок до 31 януари 2024 г.

(4) За неподадена в срок декларация по ал. 3 се дължи имуществена санкция в размер от 5000 до 10 000 лв.

§ 22. (1) Организаторите на хазартни игри с игрални автомати с лицензи, издадени преди 1 януари 2024 г., дължат таксата по чл. 30, ал. 6 от Закона за хазарта, изчислена по следната формула:

A =	B	x D,
	C	

където:

A е дължимата такса;

B е таксата по чл. 30, ал. 6;

C е общият брой месеци от срока на действие на издадения на организатора лиценз;

D е броят месеци на действие на лиценза, оставащи след 1 януари 2024 г.

(2) В случай че срокът на действие на лиценза в месеци след 1 януари 2024 г. не изтича в края на календарен месец, определянето на общия брой месеци от срока на действие на издадения на организатора лиценз за целите на изчисляване на дължимата еднократна част от таксата по ал. 1 се закръглява надолу до края на предходния календарен месец.

(3) Дължимата еднократна част от таксата, определена по ал. 1, се декларира и внася в срок до 28 февруари 2024 г. при условията и по реда на чл. 92 от Закона за хазарта. Образецът на декларацията се утвърждава от министъра на финансите в срок до 31 януари 2024 г.

(4) За неподадена в срок декларация по ал. 3 се дължи имуществена санкция в размер от 5000 до 10 000 лв.

Конкретна съдебна практика на националните съдилища не се констатира, очертаваща противоречие с посочените разпоредби от правото на ЕС, а именно: чл. 56 от ДФЕС.

Разпоредбата на чл. 56 от ДФЕС (предишен член 49 от Д.) предвижда следното:

В следващите разпоредби се забраняват ограниченията на свободното предоставяне на услуги в рамките на Съюза по отношение на гражданите на държавите-членки, които

са се установили в държава-членка, различна от тази, в която се намира лицето, за което са предназначени услугите.

Европейският парламент и Съветът, като действат в съответствие с обикновената законодателна процедура, могат да разширят обхвата на прилагането на разпоредбите на тази глава по отношение на граждани от трети държави, които предоставят услуги и които са се установили на територията на Съюза.

Практика на Съда на Европейския съюз.

Налице е съдебна практика на СЕС, която, по наше мнение, дава аргументи за допустимост на поставяне на въпроси за тълкуване от СЕС на разпоредба от националното законодателство, а именно: § 18-20 от ПР на Закон за ДБ за 2024 г.

Безспорно, това е Решение С-98/14 В. Н. Т. es S. kft, СЕС /цитирано и от двете страни в производството/, с което СЕС изрично се произнася, че национално законодателство като разглежданото в главното производство, което, без да предвижда преходен период, увеличава пет пъти фиксирания по размер данък върху дейността с монетни игрални автомати в игралните зали и освен това въвежда пропорционален данък върху същата дейност, представлява ограничение на свободното предоставяне на услуги, гарантирано с член 56 ДФЕС, доколкото това законодателство може да доведе до забрана, затрудняване или по-слаба привлекателност на свободното предоставяне на услуги във връзка с дейността с монетни игрални автомати в игралните зали, което националната юрисдикция следва да провери.

На следващо място:

Решение по дело С-203/08, S. E. L.. В него също се посочва, че държавите членки са свободни да установяват по своя преценка целите на политиките си в областта на хазартните игри, и когато се налага, да определят с точност търсеното ниво на защита. Ограниченията, които налагат обаче, следва да отговарят на принципа на пропорционалността (т.27, 28 и сл. от решението).

Правният интерес на жалбоподателя изхожда от факта на нарушаване на неговите финансови интереси, посредством посочените вътрешноправни норми, противоречащи на правото на ЕС.

Мотиви за отправяне на преюдициалното запитване.

По допустимостта на искането:

Според чл. 267 ДФЕС, Съдът на Европейския съюз е компетентен да се произнася преюдициално относно: а) тълкуването на настоящия договор; б) валидността и тълкуването на актовете на институциите, органите, службите или агенциите на Съюза.

Договорът за ЕС е в обхвата на преюдициалната компетентност на Съда на Европейския съюз /СЕС/, представляваща акт на институциите в тесен смисъл.

По основателността.

Съдът намира искането за отправяне на преюдициално запитване до СЕС със поставените въпроси за основателно по изложени по-долу съображения.

Мотиви относно поставянето на конкретни преюдициални въпроси.

Действително, както се сочи и в искането на жалбоподателя, преценката дали разпоредбите на § 18 - § 22 ОТ ЗДБ противоречат на общностното право е от значение по отношение на правния спор, доколкото съгласно задължителната практика на СЕС

задължението на националния съд да не прилага националната правна уредба, която въвежда такса, противоречаща на общностното право, задължава същия национален съд да уважи исконите за връщане на тази такса“.

Напълно резонно е да се обсъди хипотезата за несъвместимост на горепосочените вътрешноправни норми с установената от Член 56 от ДФЕС свобода на предоставяне на услуги, понеже член 56 от ДФЕС изисква не само премахването на всяка основана на гражданството дискриминация по отношение на установените в друга държава членка доставчици на услуги, но и на всяко ограничение на свободното предоставяне на услуги, дори то да се прилага, без да се прави разлика между национални доставчици и доставчици от други държави членки, когато това ограничение може да доведе до затрудняване или по-слаба привлекателност на дейността на доставчика.

В случая, въпреки, че не е налице въведена дискриминация между български и чуждестранни дружества, опериращи в хазартния сектор, драстичното увеличаване на посочените държавни такси с обратна сила е напълно възможно да създаде пречки за дейността на организаторите на хазартни игри. Твърде рязкото увеличаване на държавните такси, особено с обратна сила представлява изключително висока бариера за навлизането на нови участници на пазара, което води след себе си до свиване на пазара и застрашаване на конкуренцията в него. Това би могло да доведе и до отказ от привличане на нови търговски субекти в сектора, които да бъдат обезпокоени от възникналата правна несигурност. Действащите дружества са поставени в ситуация на висока финансова тежест, свързана със задължението им да заплатят значителни суми в кратки срокове без това да е предвидено в техните бизнес-планове. Това само по себе си предполага сериозна сума налични средства, в резултат на което се създава риск голяма част от малките и средните предприятия да бъдат принудени да се оттеглят от хазартния сектор и дори да обявят несъстоятелност. Краткият срок за заплащането на допълнителните такси от страна на вече лицензираните организатори на хазартни игри е предпоставка за оттегляне от пазара на голям брой участници, които вече са заплатили всички дължими държавни такси в рамките на проведените процедури по издаването на лицензите им, но в противоречие с принципите за легитимни правни очаквания и правна сигурност са били задължени да заплатят съответните такси. За да бъде допустима подобна ограничаваща законодателна мярка тя трябва да удовлетворява условията, очертани в практиката на СЕС, а именно: да бъде обоснована с оглед императивни съображения от общ интерес и да бъде пропорционална. В случая е поставено под съмнение наличието на обоснована цел, която да представлява императивно съображение от общ интерес, годно да обоснове ограничаването на основни свободи като посочената, а следователно, е невъзможно мярката да бъде и пропорционална.

Възможно е също така нарушаване на принципите на правна сигурност и на оправданите правни очаквания. Така, съгласно практиката на СЕС принципите на правната сигурност и на оправданите правни очаквания са общи принципи на Европейския съюз, които следва да бъдат съблюдавани от законодателните органи на държавите-членки при приемането на национални нормативни актове. Принципът на правната сигурност, следствие от който е принципът на защита на оправданите правни очаквания, изисква правните норми да бъдат ясни, точни и предвидими, що се отнася до техните последици, особено когато те могат да имат неблагоприятни последици за физическите лица и за предприятията. Практиката на СЕС е категорична в смисъл, че когато става дума за правна уредба, която може да доведе до финансови последици, това изискване за правна сигурност се налага с особена строгост, за да

могат заинтересованите лица да съобразят, че издаването и поддържането на лицензите им, която обхваща целия срок на валидност на издадените лицензи, няма да бъде увеличавана с обратно действие, особено след като промяната в размера е значителна и съответно има изключително негативно въздействие върху тези лица. Организаторите на хазартни игри заплатили надлежно еднократните и фиксирани държавни такси за издаване и поддържане на своите лицензи очакват тяхното положение да не бъде изменяно и да бъде стабилно, след като са погасили всички задължения съгласно приложимата нормативна уредба към момента на издаване на лицензите им. Може да се приеме за неоправдано въвеждането на правна норма, която да изисква от тях заплащането на допълнителна сума със същия предмет в размер 200% над вече заплатения, за да продължат да упражняват вече придобитите по силата на издадения лиценз права. Постоянната практика на СЕС е, че подобна национална норма противоречи на цитираните принципи при липсата на обществен интерес, който да надделява над интереса на бенефициента от поддържането на правно положение, което той е считал за стабилно. По този начин следва да се приеме, че така формулираното увеличение на държавните такси придава незаконосъобразно обратно действие на съответните разпоредби, доколкото в обхвата им попадат организатори на хазартни игри, притежаващи лицензи, за които вече са заплатили.

Принципът за забрана на обратното действие също така представлява част от по-широкия принцип на правната сигурност на правото на Европейския съюз, който е тясно свързан с понятието за оправдани правни очаквания. От практиката на СЕС може да се стигне до заключението, че отклонение от принципа за неприлагане на законите с обратна сила е позволено само и единствено когато кумулативно, целта, която трябва да бъде постигната го изисква и законните очаквания на заинтересованите лица са надлежно зачетени. СЕС прави анализ между ползите и недостатъците, за да определи пропорционално и оправдано ли е въвеждането на разпоредба с обратно действие. Следователно, когато действието с обратна сила е довело само до ползи, но не и до неблагоприятни последици за засегнатите, общият принцип за неприлагане на закона с обратна сила не се прилага. По аргумент от противното – *Per argumentum a contrario*, доколкото в настоящия случай последиците за адресатите на обсъжданите правни норми са изцяло неблагоприятни, приложението на увеличените държавни такси към тези от тях, които вече са платили и получили своите лицензи, е неоправдано. От тук може да се приеме, че в настоящия случай не може да се обоснове надделяващ обществен интерес, нито може да се приеме, че оправданите правни очаквания на организаторите на хазартни игри са отчетени.

Предвид на изложените правни съображения и мотиви, съдът намира, че разпоредбите на § 18 - § 22 от ЗДБ е напълно възможно да противоречат на Общностното право, а именно на чл. 56 ЗДФЕС, като прилагането на увеличените държавни такси към вече лицензирани организатори, които надлежно са заплатили държавните такси в размерите, съгласно приложимото законодателство към момента на тяхното издаване е евентуално недопустимо и влиза в противоречие с основните принципи на правото на Европейския съюз.

В горния контекст е дължима преценка представлява ли нарушение на член 56 от Договора за ЕС въвеждането на посочените ограничения в българското законодателство с разпоредбите на § 18 - § 22 от ПЗР на ЗДБ на Р. Б. за 2024 г.

По изложените съображения и на основание чл. 267, първи параграф, буква „б” от Договора за функционирането на Европейския съюз и чл. 631, алинея 1 от Гражданския процесуален кодекс, Административен съд – София – град, II отделение,

33-ти състав

ОПРЕДЕЛИ:

ОТПРАВЯ преюдициално запитване до Съда на Европейския съюз със следните въпроси:

1. Съвместима ли е с член 56 ДФЕС правна норма на държава членка Разпоредбите на § 18 - § 22 от ПЗР на ЗДБ на Р. Б. за 2024 г., която увеличава с 200 % еднократната фиксирана част от държавната такса за издаване и поддържане на дългосрочен лиценз в хазартния сектор както за онлайн, така и за наземни оператори, така че се ограничава дейността на организаторите на хазартни игри?

2. Съвместимо ли е с принципите на правната сигурност и на оправданите правни очаквания държава членка да приеме правна уредба – разпоредбите на § 18 - § 22 от ПЗР на ЗДБ на Р. Б. за 2024 г., която увеличава с 200 % еднократната фиксирана част от държавната такса за издаване и поддържане на дългосрочен лиценз в хазартния сектор както за онлайн, така и за наземни оператори, като увеличените държавни такси се прилагат с обратно действие, включително за съществуващите оператори, които следва да заплатят пропорционално новия размер на таксите, въз основа на формула, базирана на оставащия срок на техния лиценз?

СПИРА производството по адм. дело № 5085/2024 г. по описа на АССГ до произнасянето на Съда на Европейския съюз.

Определението е окончателно и не подлежи на обжалване.

Преписи от документите по делото да се изпратят на СЕС!

СЪДИЯ: